NOVÁ FILOLOGICKÁ REVUE 1/2023 ISSN 1338-0584
https://doi.org/10.24040/nfr.2023.15.1.114-117

PILOTNÝ ROČNÍK FESTIVALU LITERÁRNEHO PREKLADU TRANZ

V Banskej Bystrici sa v máji 2023 konal pilotný ročník Festivalu literárneho prekladu Tranz. Šéfom organizačného tímu a duchovným otcom festivalu bol Slavo Sochor z vydavateľstva Literárna bašta, ktorému sekundovali Barbara Sigmundová z profesijného združenia DoSlov, prekladateľka Paulína Čuhová a Marianna Bachledová z KAA FF UMB. Festival hostilo Centrum nezávislej kultúry Záhrada.

Podujatie podvečer 5. mája otvorila diskusia s bieloruským spisovateľom Sašom Filipenkom, autorom kníh *Bývalý syn* a *Červené kríže* (EJ Publishing) a známou prekladateľkou Katarínou Strelkovou, ktorú moderoval spisovateľ a prekladateľ Michal Hvorecký, a tlmočila skvelá Veronika Goldiňáková. Diskusia niesla názov JAZYK AKO DOMOV a hostia sa v nej okrem prekladových a literárnych aspektov Filipenkovej tvorby dotýkali aj tém ako boj s kolektívnou amnéziou prostredníctvom umeleckej literatúry, života v emigrácii, totalitných režimov, ale aj aktuálneho (ne)priateľstva medzi občanmi krajín, ktoré stoja v tejto chvíli na opačných stranách barikády.

Prvý festivalový deň uzavrel dvojkoncert kapely pesničkára Karola Mikloša spojený s elektronickým setom producenta Analogrunnera (Deadred Records).

Druhý deň festivalu sa začal otvorením vydavateľského trhu, na ktorom svoju tvorbu prezentovali vydavateľstvá Slovart, Tatran, Albatros Media Slovakia, Literárna bašta,

Artforum, Vlna/Drewo a srd, FACE, Skalná ruža a EJ Publishing. Nasledovali POETICKÉ RAŇAJKY s básnikmi, prekladateľmi a vydavateľmi Jurajom Kuniakom (Skalná ruža) a Jánom Gavurom (FACE), kde sa pri káve a croissantoch diskutovalo o písaní a preklade poézie, a dokonca aj recitovalo. Sekciu moderovala literárna vedkyňa Eva Urbanová.

O 11.00 nasledoval workshop pre registrovaných študentov a študentky stredných a vysokých škôl s vedcom a prekladateľom Matejom Lašom z Katedry anglistiky a amerikanistiky UMB zameraný na kritiku prekladu, o ktorý bol napriek limitovanej kapacite enormný záujem. Ostrieľanejší kolegovia a kolegyne mali zatiaľ priestor porozprávať sa so starými známymi a vo viacerých prípadoch aj konečne preniesť virtuálne priateľstvá do fyzického sveta. Na festival ako pasívni účastníci a účastníčky prišli viaceré osobnosti umeleckého prekladu aj akademickej sféry, čo ocenilo aj študentstvo, ktoré malo možnosť porozprávať sa s nimi v neformálnej, priateľskej atmosfére.

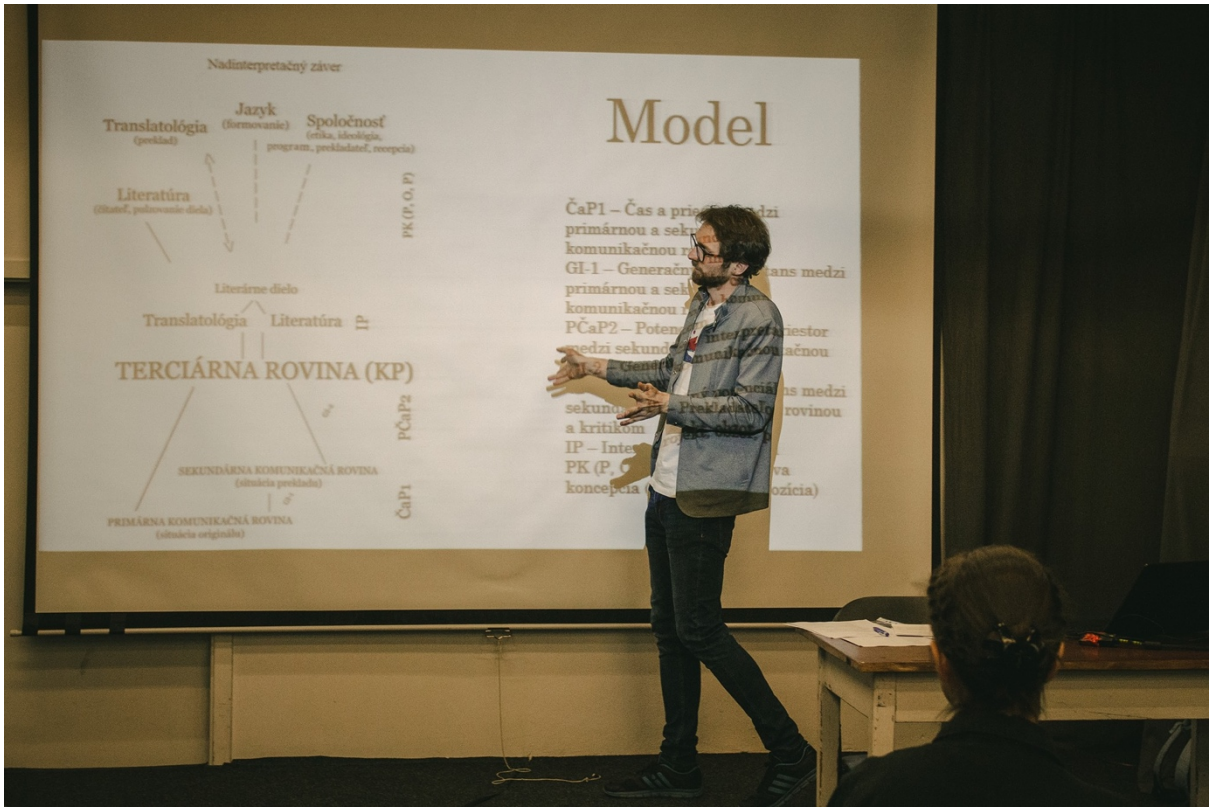

Poobede festival pokračoval sekciou s názvom PREKLAD NA PODPORE? FINANCOVANIE A ROZVOJ UMELECKÉHO PREKLADU, ktorú moderovala Barbara Sigmundová. Hosťmi a hostkami boli Miroslav Palec a Veronika Fifíková (Fond na podporu umenia), Lucia Miklasová a Lucia Lejková (LITA), Pavel Sibyla (Slovenské literárne centrum), Zuzana Borošová (Inštitút kultúrnej politiky), Zuzana Močková Lorková (Literárny fond). Diskutovalo sa o aktuálnych možnostiach a limitoch finančnej podpory umeleckého prekladu.

O 15.00 sa moderátorskej úlohy opäť zhostil Michal Hvorecký, ktorý vyspovedal zostavovateľov a zostavovateľky dvoch špeciálnych vydaní časopisu *Verzia* (DoSlov).

Diskutovali legenda slovenskej translatológie Katarína Bednárová, mladý akademik a výborný prekladateľ Andrej Zahorák, známa prekladateľka a vedkyňa Paulína Čuhová a obľúbená prekladateľka Lucia Halová. Časopis *Verzia* je dostupný na

https://www.casopisverzia.sk/objednajte-si/.

Nasledujúca sekcia bola venovaná pragmatickým a etickým aspektom používania umelej inteligencie v kontexte prekladu a moderoval ju básnik, prekladateľ a rozhlasový moderátor Michal Tallo. Ako diskutujúci vystúpili etik Štefan Oreško z Kempelenovho inštitútu inteligentných technológií a Marianna Bachledová z KAA FF UMB, ktorí sa zhodli na tom, že umelú inteligenciu zatiaľ netreba preceňovať.

O 17.45 nasledoval PANEL PRVÝCH PREKLADOV, kde svoje debuty predstavili Eva Mesárová (Beatrice Salvioni: *Špina*), Veronika Goldiňáková (Olesia Jaremčuk: *Naši iní*) a Jozef Ferencz (Stephen Fry: *Hrdinovia*). Panel moderovala Paulína Čuhová.

Po debutantoch prišli na scénu Ivana Cingelová, Mária Michalková a Andrej Zahorák, ktorí diskutovali o tom, aké je to prekladať najsledovanejšie diela aktuálnej prózy. PANEL NOVÝCH PREKLADOV moderovala prekladateľka a rozhlasová moderátorka Gabriela Magová.

Druhý festivalový deň uzavrela pocta Ivane Krekáňovej a jej seriálu, ktorý vychádza v *DenníkuN* – ČO PREKLADÁŠ? LIVE. Program vo forme pecha kucha uviedla Paulína Čuhová, vystúpili prekladateľky Linda Magáthová, Lucia Halová, Zuzana Demjánová, Renáta Deáková, Marianna Bachledová, Zuzana Szabóová a prekladateľ Vladislav Gális.

Po ukončení odbornej časti festivalu zahral do tanca Dj Alex Shelest (UKR) a tradične sa pokračovalo rozhovormi v kuloároch.

Dalo by sa povedať, že Tranz má v istom zmysle ambíciu nadviazať na tradíciu Letnej školy prekladu, hoci tento formát je výrazne menej formálny. V každom prípade možno konštatovať, že pilotný ročník nášho festivalu bol úspešný, účasť hojná, rokovanie v sekciách plodné a spoločenský program stál za to. Veríme, že o rok sa stretneme znova a Festival literárneho prekladu Tranz sa stane tradíciou.

Za podporu ďakujeme hlavnému partnerovi, Fondu na podporu umenia ako aj Slovenskému literárnemu centru, Slovenskej asociácii prekladateľov a tlmočníkov, Goetheho inštitútu a všetkým, ktorí festival podporili kúpou vstupenky.

Marianna Bachledová
Foto: Veronika Čapkovičová